

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษา เพื่อพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูปเพื่อฝึกทักษะการอ่านจับใจความ วิชาภาษาอังกฤษ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 ซึ่งมี ขั้นตอนการวิจัยและผลการศึกษารูปได้ ดังนี้

1. วัตถุประสงค์การวิจัย
2. สมมติฐานการวิจัย
3. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
5. สรุปผล
6. อภิปรายผล
7. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย
8. ข้อเสนอแนะ

1. วัตถุประสงค์การวิจัย

1.1 เพื่อพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูปการอ่านเพื่อจับใจความวิชาภาษาอังกฤษ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านหัวหมู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคามเขต 2 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

1.2 เพื่อศึกษาดัชนีประสิทธิผลการเรียนรู้ของบทเรียนสำเร็จรูปที่พัฒนาขึ้น

1.3 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน

1.4 เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนจากบทเรียนสำเร็จรูป ที่สร้างขึ้น

2. สมมติฐานการวิจัย

2.1 บทเรียนสำเร็จรูปการอ่านเพื่อจับใจความวิชาภาษาอังกฤษ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/8

2.2 นักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูป การอ่านเพื่อจับใจความมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

2.3 นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

3. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1 ประชากร คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านหัวหมู อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคามเขต 2 จังหวัดมหาสารคาม ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 จำนวน 3 ห้องเรียน นักเรียน 108 คน

3.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) ได้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/1 โรงเรียนบ้านหัวหมู อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 36 คน

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

4.1 บทเรียนสำเร็จรูปเพื่อฝึกทักษะการอ่านจับใจความ วิชาภาษาอังกฤษ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 5 หน่วย ได้แก่

4.1.1 การอ่านเพื่อจับใจความจากนิทาน The turtle and the two swans

4.1.2 การอ่านเพื่อจับใจความโฆษณา Advertisements

4.1.3 การอ่านเพื่อจับใจความจากป้ายประกาศ สัญลักษณ์ต่าง ๆ Signs

4.1.4 การอ่านเพื่อจับใจความจากโคลง – กลอน Story poems

4.1.4 การอ่านเพื่อจับใจความจากบทสนทนาในสถานการณ์ต่าง ๆ Conversations

4.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทักษะการอ่านจับใจความวิชาภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งเป็นแบบทดสอบแบบอิงเกณฑ์ ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

4.3 แบบวัดความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อบทเรียน

5. สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัย ผลการใช้บทเรียนสำเร็จรูปเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ วิชาภาษาอังกฤษ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปรากฏผล ดังนี้

5.1 บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง การอ่านจับใจความวิชาภาษาอังกฤษ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 92.89/ 83.23 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ 80/80

5.2 คำนีประสิทธิภาพของบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง การอ่านจับใจความ วิชาภาษาอังกฤษ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีค่านีประสิทธิผลเท่ากับ .74 นั่นคือ ผู้เรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นหลังจากเรียน โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปร้อยละ 74

5.3 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านหัวหมู เมื่อทำการฝึกโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป เพื่อฝึกทักษะการอ่านจับใจความวิชาภาษาอังกฤษแล้วพบว่า ความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนหลังได้รับการฝึกสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5.4 นักเรียนมีความพึงพอใจต่อบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง การอ่านจับใจความ วิชาภาษาอังกฤษ อยู่ในระดับมาก

6. อภิปรายผล

จากการวิจัย ผลการใช้บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง การอ่านจับใจความ วิชาภาษาอังกฤษชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีประเด็นที่น่าสนใจควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

6.1 บทเรียนสำเร็จรูปเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ วิชาภาษาอังกฤษ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น มีประสิทธิภาพเท่ากับ 92.89/83.23 หมายความว่า บทเรียนสำเร็จรูปเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ วิชาภาษาอังกฤษ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ทั้ง 5 เรื่อง ช่วยให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้เฉลี่ยร้อยละ 92.89 และสามารถพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ วิชาภาษาอังกฤษ หลังจากเรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูป เฉลี่ยร้อยละ 83.23 ซึ่งมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 สรุปได้ว่า บทเรียนสำเร็จรูปเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ วิชาภาษาอังกฤษ ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น สามารถช่วยให้นักเรียนเกิดทักษะจากการเรียนรู้ สามารถสร้าง

แรงจูงใจให้กับนักเรียนอยากเรียน สนุกสนาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุธาสิณี บุญกรอบ (2547 : 72) ซึ่งได้พัฒนาบทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูน เพื่อฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตามเกณฑ์ 75/75 พบว่าบทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูน ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ 75/75 และสอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐวดี พัดภักดิ์ (2544 : บทคัดย่อ) ซึ่งได้สร้างบทเรียนสำเร็จรูปวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เรื่อง การอ่าน จับใจความตามเกณฑ์ 80/80 พบว่า บทเรียนสำเร็จรูปวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เรื่อง การอ่านจับใจความที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของจุฑาทิพย์ จันทร์สุวรรณ (2541 : 76) ซึ่งได้สร้างบทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูนเรื่อง ดิน กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เพื่อหาประสิทธิภาพบทเรียนสำเร็จรูป ประกอบภาพการ์ตูนที่สร้างผลการวิจัยพบว่าคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลัง การเรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01 การที่บทเรียนสำเร็จรูปที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดอาจ เนื่องมาจากเหตุผล ดังนี้

6.1.1 บทเรียนสำเร็จรูปที่ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาขึ้นได้ผ่านกระบวนการขั้นตอนในการ ทำอย่างมีระบบ และวิธีที่เหมาะสม กล่าวคือ ศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 สาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สาระที่ 1 มาตรฐานที่ 1.1 เข้าใจกระบวนการฟังและการอ่านจากสื่อประเภทต่าง ๆ และนำความรู้มาใช้อย่างมี วิจารณญาณ การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และหลักการสร้างบทเรียน สำเร็จรูปของธีระชัย ปุณณ โชติ (2537 : 25-26) ศึกษาผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทาง และได้ ผ่านการตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา รวมทั้งผ่านการ ตรวจสอบ และประเมินความถูกต้องจากผู้เชี่ยวชาญ ผ่านการทดลองเครื่องมือกับกลุ่มทดลองเพื่อ ปรับปรุง ให้มีความสมบูรณ์ 2 ครั้ง โดยนำผลการทดลองไปปรับปรุงก่อนไปทดลองสอนจริง

6.1.2 บทเรียนสำเร็จรูปที่ผู้วิจัยได้สร้างและพัฒนาขึ้นเป็นนวัตกรรม และเทคโนโลยี ทางการศึกษาอีกรูปแบบหนึ่ง โดยบทเรียนสำเร็จรูปกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง สาระการ เรียนรู้ ซึ่งจะเรียนจากง่ายไปหายาก จัดวางรูปแบบของกรอบเนื้อหา คำถามและคำตอบให้นำไปใส่ใจ โดยใช้ภาพการ์ตูน ภาพถ่าย ประกอบเพื่อสร้างความสนใจของนักเรียน นักเรียนสามารถศึกษาด้วย ตนเองตามความสามารถของแต่ละบุคคล โดยการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ไปตามลำดับขั้นตอน

คำแนะนำที่กำหนดไว้ภายในบทเรียนแต่ละกรอบของบทเรียน กำหนดให้นักเรียนตอบสนองโดยการตอบคำถามหรือเติมข้อความในช่องว่าง นักเรียนสามารถตรวจคำตอบได้ทันทีว่า สิ่งที่นักเรียนตอบไปนั้นถูกหรือผิด ถ้าตอบผิดนักเรียนสามารถย้อนไปศึกษาและทำความเข้าใจใหม่ได้ทันที

6.1.3 บทเรียนสำเร็จรูป ได้สร้างตรงตามหลักจิตวิทยาของนักจิตวิทยาหลายท่าน อาทิ สไครเวน (Scriven) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับบทเรียนสำเร็จรูปว่า ทำให้การเรียนน่าสนใจมากขึ้น เพราะเด็กจะง่วนอยู่กับบทเรียนของตนเองและสามารถเรียนได้เร็วหรือช้าตามอัตราความสามารถของตน ครูสามารถตรวจสอบความเข้าใจผิดหรือจุดที่ผู้เรียนยังไม่เข้าใจได้อย่างแม่นยำสมพรเพชรสุริยา (2542 : 72) ; สมนึก สุวรรณมูล (2542 : 79) กล่าวว่า การเรียนรู้คือการเปลี่ยนแปลง ปฏิกริยาตอบสนอง หรือพฤติกรรมอันเนื่องมาจากการได้มีประสบการณ์บางส่วนหรือทั้งหมด ดังนั้น การเรียนรู้จึงมีส่วนสัมพันธ์กับสิ่งสำคัญอยู่ 3 ประการ คือ พฤติกรรมก่อนเรียน ประสบการณ์และพฤติกรรมมุ่งหวังผลเรียน ซึ่งตรงกับลำดับขั้นตอนการเรียนของบทเรียนสำเร็จรูป คือ ประเมินผลก่อนเรียน ศึกษาบทเรียนสำเร็จรูปด้วยตนเอง และประเมินผลหลังเรียน เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียนนั่นเอง

6.2 จากการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ใช้บทเรียนสำเร็จรูปที่สร้างและพัฒนาขึ้น ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านหัวหุม มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 โดยมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังใช้บทเรียนสำเร็จรูปสูงกว่าก่อนเรียน แสดงว่าผู้เรียนมีพัฒนาทางการเรียนสูงขึ้น มีความก้าวหน้าสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ สรุปว่าบทเรียนสำเร็จรูปที่ผู้วิจัยได้สร้างและพัฒนาขึ้นสามารถช่วยให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนเรียนสอดคล้องกับงานวิจัยของสุจิตรา กงศักดิ์วิมล (2544 : บทคัดย่อ) ได้สร้างบทเรียนสำเร็จรูปคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง ไวยากรณ์ไทย โดยใช้กลุ่มทดลองเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 30 คน ผลปรากฏว่า คะแนนสอบก่อนเรียนและคะแนนสอบหลังเรียนต่างกัน โดยคะแนนสอบเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าคะแนนสอบเฉลี่ยก่อนเรียน สรุปได้ว่าบทเรียนสำเร็จรูปที่สร้างขึ้นทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

6.3 จากการศึกษาดัชนีประสิทธิผลของบทเรียนสำเร็จรูปเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ วิชารายภาษาอังกฤษ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่าค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ .74 หรือร้อยละ 74 แสดงว่าผู้เรียนผู้เรียนมีความรู้เพิ่มขึ้น มีความก้าวหน้าและมี

พัฒนาทางการเรียน จึงทำให้ประสบความสำเร็จในการเรียน จากการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป สอดคล้องกับงานวิจัยของศุภิสรา วงศ์คำจันทร์ (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาพัฒนาแผนการเรียนรู้และบทเรียนสำเร็จรูปประกอบการ์ตูน เพื่อฝึกทักษะการอ่านจับใจความวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ค่าดัชนีประสิทธิผลของบทเรียนสำเร็จรูปเท่ากับ .0710 แสดงว่านักเรียนมีความรู้และทักษะการอ่านจับใจความวิชาภาษาไทยสูงขึ้น นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของจริยา ผ่องผาย (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อบทเรียนการ์ตูน เรื่องประเทศเพื่อนบ้าน มีดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.60) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของสุจิตรา กงศักดิ์วิมล (2544 : บทคัดย่อ) และอาภาภรณ์ อินเสมียน (2545 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยในลักษณะเดียวกันในวิชาอื่นๆ และระดับชั้นต่าง ๆ ผลปรากฏว่าการประเมินสื่อการเรียนการสอนที่ผลิตขึ้นมามีค่าดัชนีประสิทธิผลสูง แสดงถึงความก้าวหน้าในการเรียนของนักเรียน

6.4 ผลจากการสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ วิชาภาษาอังกฤษ พบว่ามีความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนรู้ คือ ลักษณะรูปเล่มเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน 4.66 และมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจรวม 4.28 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.62 แสดงว่าผู้เรียนมีความพึงพอใจมากที่ได้เรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง การอ่านจับใจความวิชาภาษาอังกฤษ สอดคล้องกับวิจัยของผู้เรียนที่ชอบบทเรียนสำเร็จรูปทำให้เรียนเนื้อหาได้ง่ายขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของจริยา ผ่องผาย (2544 : บทคัดย่อ) และอาภาภรณ์ อินเสมียน (2545 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยในลักษณะเดียวกันในวิชาอื่น ๆ และระดับชั้นต่าง ๆ ผลปรากฏว่าสื่อการสอนประกอบภาพการ์ตูนที่สร้างหรือผลิตขึ้น ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นต่อการเรียนรู้โดยมีความพึงพอใจมากถึงมากที่สุด

จากผลการวิจัยแสดงว่า การสอน โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปช่วยให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ทั้งนี้เนื่องมาจากบทเรียนสำเร็จรูปกระตุ้นความสนใจของนักเรียนให้มีความเอาใจใส่ต่อบทเรียนมากยิ่งขึ้น ดังนั้นบทเรียนสำเร็จรูปจึงเป็นเครื่องมือทางการศึกษา ที่จะช่วยพัฒนาการเรียนการสอนของนักเรียนให้คิดตลอดจนการสร้างบรรยากาศในการเรียน ให้นักเรียนเกิดความสุขสานและยังเป็นเครื่องมือทางการศึกษา ที่จะช่วยพัฒนาการเรียนการสอนของนักเรียนให้คิดตลอดจนการสร้างบรรยากาศในการเรียน ให้นักเรียนเกิดความสุขสานและยังเป็นเครื่องมือที่สามารถนำไปใช้เสริมการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

7. ข้อสังเกตที่ได้จากการวิจัย

7.1 การใช้บทเรียนสำเร็จรูปติดต่อกันหลาย ๆ ครั้ง อาจทำให้ผู้เรียนบางคนเกิดความเบื่อหน่ายได้ ดังนั้นครูผู้สอนควรมีวิธีการสอนแบบอื่น ๆ สลับกับการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป เช่น การบูรณาการ การจัดการเรียนรู้จริง (Mastery Learning) การสอน โดยใช้เกม บทบาทสมมุติ การฝึกปฏิบัติจริง

7.2 การจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปจะได้ผลดีนั้น ผู้เรียนต้องมีพื้นฐานทางด้านภาษาดี เช่น ทักษะการอ่าน ทักษะการเขียน เพราะการศึกษาจากบทเรียนสำเร็จรูปเป็นการศึกษาด้วยตนเอง ถ้าไม่มีพื้นฐานทางด้านภาษาที่ดีแล้วจะเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการศึกษา ครูควรชี้แจงความคลุมเครือให้ได้อย่างใกล้ชิดหรือจัดแบ่งกลุ่มไว้ในลักษณะเพื่อนช่วยเพื่อน

7.3 การจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป ผู้วิจัยอาจดัดแปลงทำในรูปแบบคอมพิวเตอร์ช่วยสอนจะทำให้เร้าความสนใจของนักเรียนได้ยิ่งขึ้น

7.4 การจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป ครูควรเน้นเรื่อง ความรับผิดชอบ คุณธรรม จริยธรรม และการมีระเบียบวินัยในตนเอง รวมทั้งการมีความซื่อสัตย์ด้วย เพราะถ้าผู้เรียนไม่มีวินัย และความซื่อสัตย์ต่อตนเอง ไม่ปฏิบัติตามคำชี้แจงในการศึกษาบทเรียนสำเร็จรูป การเรียนรู้ก็จะไม่บรรลุผลตามการเรียนรู้ที่คาดหวังที่ได้กำหนด

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะในการใช้บทเรียนสำเร็จรูป

8.1.1 ก่อนนำบทเรียนสำเร็จรูปมาใช้ ต้องทำความเข้าใจให้ชัดเจน โดยเฉพาะผู้เรียน ต้องอ่านคำแนะนำให้เข้าใจและปฏิบัติตามคำแนะนำอย่างเคร่งครัด ก่อนที่จะเริ่มเรียนแต่ละหน่วย โดยครูควรเน้นย้ำให้ผู้เรียนความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ ความอดทน และควรมีระเบียบวินัยในการศึกษาบทเรียนสำเร็จรูปด้วยตนเอง

8.1.2 ผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการจัดอบรมและเผยแพร่นวัตกรรมทางการศึกษา เช่น ผู้บริหาร ศึกษานิเทศก์ ฝ่ายวิชาการ โรงเรียน หัวหน้ากลุ่มสาระ ควรมีการจัดอบรมในการทำบทเรียนสำเร็จรูปให้แก่ครู ผู้เกี่ยวข้องกับการให้การศึกษา โดยเฉพาะ โรงเรียนที่มีขนาดเล็กและมี

จำนวนครูไม่เพียงพอกับจำนวนผู้เรียน ครูผู้สอนไม่ตรงกับสาขาที่เรียนมา เป็นการเผยแพร่บทเรียนสำเร็จรูปให้กว้างขวาง และให้มีความก้าวหน้าต่อไป

8.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

8.2.1 ควรมีการพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูปกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศในทักษะอื่น ๆ เช่น การฟัง การพูด และการเขียน ในระดับชั้นอื่น ๆ

8.2.2 ควรมีการวิจัยและพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูป เป็นภาพการ์ตูนเคลื่อนไหว ใช้แถบบันทึกเสียงประกอบ ควรนำไปทดลองหาประสิทธิภาพกับผู้เรียนหลาย ๆ โรงเรียน เพื่อจะได้ข้อสรุปที่เที่ยงตรงมากยิ่งขึ้น

8.2.3 ควรมีการวิจัยเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างการใช้บทเรียนสำเร็จรูปกับวิธีสอนแบบอื่น ๆ เช่น การสอนโดยใช้เพลงและเกม การสอนโดยใช้ภาพยนตร์ที่มีบทพูดเป็นภาษาอังกฤษสั้น ๆ เป็นต้น